

Klima- og Miljødepartementet

Oslo, 28. august 2026

1 INNLEDNING

Vi viser til høring for Engebø Rutille and Garnet AS (ERG) sin søknad om midlertidig tillatelse etter forurensningsloven (Høringsnummer 2025/115 hos Miljødirektoratet) som nå behandles av Klima- og Miljødepartementet (KLD).¹ Høringen ble publisert 3. juli med høringsfrist 2. august 2026. 25 høringssvar, inkludert vårt, ble levert innen fristen. Den 19. august 2026 leverte Miljødirektoratet sin faglige vurdering av søknaden og deler av de innleverte høringsinnspillene til KLD.²

Vi mener Miljødirektoratets vurdering inneholder alvorlige feil og mangler. Vi vil med dette brevet gjøre departementet oppmerksomme på noen av dem, og forventer at innspillene blir tatt hensyn til i den videre behandlingen av søknaden om midlertidig tillatelse.

2 VIKTIGE INNSPILL HAR VERKEN BLITT REFERERT ELLER VURDERT AV MILJØDIREKTORATET

I vårt høringssvar påpekte vi innledningsvis at ett av våre to hovedinnspill var at den «midlertidige» søknaden legger opp til en ulovlig omgåelse av vanddirektivet.³ Dette poenget har Miljødirektoratet ikke referert eller tatt stilling til, til tross for at de skriver i sin vurdering at «Hovedpunktene i uttalelsene er beskrevet tematisk nedenfor» (side 9). Vi viser til vårt høringssvar punkt 5.

Et annet poeng fra vårt høringssvar som Miljødirektoratet verken har referert eller tatt stilling til, handler om myndighetenes plikt til å samordne søknad om «midlertidig» tillatelse med behandling av eventuell ny søknad om driftskonsesjon, etter den nye mineralloven som trådte i kraft 1. juli 2026. Vi viser til vårt høringssvar punkt 6.

Vi ønsker med dette å gjøre det helt tydelig at våre innsigelser beskrevet i punkt 5 og 6 i vårt høringssvar er fremsatt på forvaltningsstadiet, siden disse vil være viktige i en sak for domstolene om gyldigheten av en eventuell ny «midlertidig» utslippstillatelse. Spørsmålet om adgangen til å dele opp et større prosjekt i mindre deler for å unngå avveininger etter vanddirektivet, vil trolig bli brakt inn for EFTA-domstolen. I tillegg til de eksemplene vi har vist til i høringsuttalelsen, som EFTA-domstolens avgjørelse i saken *Redd Ullevål sykehus*, vil vi her understreke at EØS-avtalen om offentlige anskaffelser også bygger på det samme prinsippet om at oppdeling ikke er tillatt.

Vi forventer at KLD i sin pågående behandling tar stilling til innsigelsene, og at departementets rettsanvendelse blir tydelig beskrevet i vedtaket.

¹ [Lenke](#) til høringsside publisert 3. juli 2026 hos Miljødirektoratet.

² [Lenke](#) til Miljødirektoratets faglige vurdering.

³ [Lenke](#) til vårt høringssvar.

3 MILJØDIREKTORATET LEGGER TIL GRUNN ULIKT TIDSROM FOR ULEMPER OG FORDELER

I vårt høringssvar har vi i punkt 5.2 påpekt at gruveselskapet i sin søknad legger opp til at de «forurensningsmessige ulempene» skal vurderes under forutsetning av at prosjektet er kortvarig, mens fordelene skal vurderes ut fra hele prosjektet, jf. selskapets formulering i søknadens punkt 3.5:⁴

«Ved vurderingen av om midlertidig utslippstillatelse skal gis etter forurensningsloven § 11, kan Miljødirektoratet bygge på vurderingene i de tidligere tillatelsene som fremdeles står ved lag. Den eneste endringen er at de forurensningsmessige ulempene er av langt mindre omfang fordi mengden avgangsmasser som skal deponeres i betydelig grad er redusert og fordi tidsperspektivet er begrenset til tre år – og ikke hele gruvenns levetid.»

Når fordeler skal veies opp mot ulemper, er det åpenbart at det samme tidsrommet må legges til grunn, som vi har påpekt i høringssvaret. Men mens Miljødirektoratet i sin vurdering tydelig begrenser de miljømessige ulempene for tre år, gjøres det ingen konkrete vurderinger av hvilke fordeler som oppnås i løpet av den samme avgrensede perioden.

Miljødirektoratet nevner som fordeler at konkret gruvevirksomhet er politisk ønsket, at gruvevirksomhet i Engebøfjellet er verdiskapende blant annet i form av arbeidsplasser, tilrettelegging for bosetning og ved å generere skatteinntekter til stat og kommune, og at mineralene som utvinnes har flere nyttige bruksområder. Men Sunnfjord kommune lider ikke av arbeidsledighet eller fraflytting, og ERG har slitt lenge og sliter fortsatt med å nå full produksjon. Det er vanskelig å se hvordan de nevnte forholdene i et tre-års perspektiv overveier miljøskaden av deponering av opptil 4,5 millioner tonn avgangsmasse (og med et ukjent flokkuleringsmiddel).

Vi forventer at KLD vil gjøre grundigere vurderinger av konkrete fordeler ved prosjektet som tydelig avgrenses til den omsøkte perioden. Vi vil også påpeke at dette spørsmålet henger tett sammen med spørsmålet om ulovlig oppdeling som forklart i punkt 2 i dette brevet og punkt 5.1 i vårt høringssvar.

4 MILJØDIREKTORATET HAR I LITEN GRAD GJORT EGNE VURDERINGER AV MILJØKONSEKVENSENE

I Miljødirektoratets vurdering etter vannforskriften og påvirkning på den økologiske tilstanden, konkluderes det med at Miljødirektoratet samlet sett mener at «arealbeslaget gjennom deponering og sedimentasjon som beskrevet i søknadsprosessen, ikke vil innebære forringelse etter vannforskriften. Usikkerheter knyttet til arealbeslaget håndteres gjennom vilkår til drift og overvåking.» (side. 8). Det kommer frem i vurderingen at flere høringsuttalelser, inkludert den fra Havforskningsinstituttet, mener datagrunnlaget i søknaden er altfor svakt. Informasjonen i uttalelsene viser at ERGs beregninger for arealbeslaget er åpenbart undervurdert. Likevel baserer Miljødirektoratet seg på ERGs beregninger, og nøyer seg med å konkludere at usikkerheter knyttet til dette kan håndteres gjennom vilkår og overvåking.

Det mener vi er uholdbart, og i den forbindelse er det også svært beklagelig at både Havforskningsinstituttet, Fiskeridirektoratet og Mattilsynet fikk avslag på sine søknader om utsatt høringsfrist.

Vi viser for øvrig til vår egen høringsuttalelse punkt 7, og oppfordrer departementet til å gjennomføre eller bestille egne utredninger for miljøkonsekvensene i sin videre behandling av søknaden.

⁴ [Lenke](#) til revidert søknad om midlertidig tillatelse.

Dersom vilkår innføres basert på ERGs egne beregninger, må det åpenbart settes opp nye yttergrenser for et betydelig mindre deponiområde enn det som er satt opp i den ugyldige tillatelsen fra 2016.

* * *

Med vennlig hilsen,

Truls Gulowsen, leder i Naturvernforbundet

Sigrid Hoddevik Losnegård, leder i Natur og Ungdom

Torfinn Evensen, generalsekretær i Norske Lakseelver

Eldar Berli, generalsekretær i Norges Jeger- og Fiskerforbund